Ч. 227 (14.476). Львів, пятниця 9. жовтня 1936. Poczt. opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Представники У. П. Р. у прем'єра ґен. Складковського.

В середу 7. ц. м. принняв премієр ґен. Славой Складковський делеґацію Української Парляментарної Репрезентації в особах послів Василя Мудрого і Володимира Целевича та сенатора Остапа Луцького на довшій авдієнції, на якій обговорено цілу низку найактуальніших українських справ.

Перед змінами в італійському уряді?

РИМ, 8. 10. ПАТ. Як говорять у Римі, небавом зайдуть поважні зміни на верховних державних становищах, а саме: Мусоліні зрікся би теки війни, передаючи її теперішньому віцеміністрові того самого ресорту ґен. Байстрокк'еві. Міністр освіти став би президентом сенату, а дотеперішній президент — президентом Італійської Академії. Губернатор Риму Боттаї дістав би теку народнього виховання.

КОНФЕРЕНЦІЯ РИМСЬКОГО БЛЬОКУ.

РИМ, 8. 10. ПАТ. На нараду міністрів закорд. справ римського бльоку, що відбудеться в половині листопада у Римі, виїде гр. Чіяно. Опісля він правдоподібно зложить офіційну візиту в Будапешті.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР З ЕСТОНІЄЮ.

РИМ, 8. 10. ПАТ. Міністр ґр. Чіяно підписав з представником естонського міністер. закорд. справ д'ром Міквіцом торговельно-фінансове порозуміння.

НАРАДИ КОРПОРАТИВНОЇ ВЕРХІВКИ.

РИМ, 8. 10. ПАТ. Центральний корпоративний комітет скликано на 19. ц. м. до венецької палати. Нарадами проводитиме Мусоліні.

ТУРИСТИЧНІ ЧЕКИ.

РИМ, 8. 10. ПАТ. Італ. банки почали видавати туристичні чеки на англійській, французькій, швайцарській та американській валюті, нотуючи їх у дещо нижчому курсі.

КОНДОЛЕНЦІЯ СОЮЗНИКАМ.

РИМ, 8. 10. ПАТ. Гр. Чіяно зложив кондоленційну візиту в мадярському посольстві. На Ґембешові похорони виїздить з Італії окрема військова місія, зложена з ґенералів та вищих старшин усіх родів зброї.

Ґранді не уступає, бо його політична лінія перемогла.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. Італ. амбасада офіційно заперечує чутки про димісію амб. Ґрандія, що мав би стати губернатором Додеканезу. Неофіційно пояснюють, що недавно пляновано таку зміну, але тепер вона сталася неактуальна. Політична лінія Ґрандія перемогла в Римі, тому уряд хоче навязати якнайтісніший контакт з В. Британією. Таку тенденцію слідно з деяких недавних потягнень. Італія приступила до потрійного валютового порозуміння та готова співпрацювати з В. Британією в льокарненській справі. Амб. Ґранді залишиться на становищі, щоб вести політику англьо-італійського зближення, яку він горячо обстоює.

У Франції страйкує 33.000 робітників.

СУТИЧКА З ПОЛІЦІЄЮ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Як виказують офіційні дані, у Франції страйкує під цю пору 33.000 робітників, з того 750 у департаменті Сени (Великий Париж).

У цукроварному промислі у Півн. Франції заключили збірний договір; власники й робітники металевих фабрик окр. Азебрик погодилися на урядовий арбітраж.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Поліція силоміць усунула страйкарів, що окупували фабрику шоколяди на вул. Віолет. При тому дійшло до сутички, у якій потурбовано одного поліцая та кількох робітників.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ ЛЬОНДОНСЬКИХ АВТОБУСІВ.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. 5.000 працівників льондонських автобусів застрайкувало. Вчора вечором дирекція автобусів дійшла до порозуміння з персоналом, тому страйк покінчився. Від нинішнього ранку автобуси курсують нормально.

„Безстидна погроза Москви“ в обороні мадридського уряду.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. Міжнародній комітет для нагляду над неінтервенцією в Еспанії дістав від совітського шарж д'афер ноту, написану в дуже гострому тоні. Сов. уряд закидує Португалії, Німеччині й Італії, що вони нарушили зобовязання не вмішуватися. Якщо комітет негайно не розгляне тієї справи, висилаючи до Еспанії слідчу комісію і не змусить згадані 3 держави шанувати невтральність, СССР уважатиме себе вільним від обовязку невмішуватися до есп. справ.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. Вістка про совітську ноту прийшла надто пізно, щоб могли дати ширші коментарі. Ліберальна „Нюз Кронікл“ радить Німеччині й Італії вицофатися з есп. справ, поки не за пізно. Соціялістичний „Дейлі Геральд“ домагається, щоб британський уряд підтримав совітський. Правий „Дейлі Мейль“ називає ноту безстидною погрозою Москви.

АНГЛІЙСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ СОЛІДАРИЗУЮТЬСЯ ЗІ СОВІТАМИ.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. На конґресі лейбуристів у Едінбургу, що вислухав звіту делеґації есп. соціялістичної партії, совітська нота викликала негайну реакцію. Провідник партії Етлі та його заступник Ґрінвуд зробили нині рано демарш у заступника премієра Н. Чемберлена, домагаючися, щоби британський уряд підтримав виступ совітського.

Національний уряд не відступить ніякої частини еспанської території.

БУРҐОС, 8. 10. ПАТ. Відповідаючи закордонній пресі, ген. Франко заявив: Ще раз запевняю, що національний рух уже з огляду на свій патріотичний характер ні на хвилину не допускав можливости, щоб відступити комунебудь частину есп. території. Всі вістки, що не годилисяб з цією моєю заявою, слід уважати злобною інтриґою.

—o—

Хто винен, що на Холмщині шириться комунізм?

„NIECHAJ ŻYJE UKRAINA, BO MY CHCEMY RZĄDU STALINA!“

(Від нашого кореспондента).

Холм, у жовтні 1936.

Кріваві події у с. Жукові на Холмщині викликали на сторінках польської преси палку полеміку про джерела нинішньої комуністичної зарази, що шириться по селах у Польщі, передусім по українських селах. „Ґазета Польська“, яка мусить боронити нинішній режім в усіх справах та при всіх обставинах, коментуючи жуківські події, вину їх приписувала „людовому стронніцтву“, закидуючи йому ультрачервоні симпатії. Знову згадане „стронніцтво“ видало у відповіді довгий комунікат з протестом проти безпідставних буцімто підозрінь „Ґазети Польської“. Особиста інтервенція міністра внутрішніх справ на терені згаданих подій, ще дужче захтуалізувала спір, що ведеться на тему причин радикалізації селянських низів.

Справа, яка недавно так хвилювала всі польські часописи від санаційних і консервативних, до соціялістичних та ендецьких, не перестала бути актуальною, хоч уже інші події зайняли на ґазетних шпальтах передове місце. Нас цікавить одно: чому в отій цілій палкій польській пресовій дискусії не впало слово „український“, чому ніхто з польських публіцистів не завдав собі труду згадати, що терени, на яких трапилися тривожні події, замешкує компактна маса українського населення та що може саме етнічний і національно-політичний момент грає якусь ролю у зрості радикальних настроїв?!

Своє становище в цій справі ми вже висказували і зясовували. Вказали і постійно вказуємо на сутні причини, які фактично були спричинниками таких невеселих подій, як у Жукові, та яких — хоч як дивно — ніодна з кількох полемізуючих польських сторін не „зауважила“. Все одно, — наше становище находить підтвердження у „дійсній дійсности“, дарма, що вона дуже дивна. Ось у субтитулі до цієї статті навели ми оклик, що як рефрен повторявся по кожній строфі пісеньки, яку співали однозгідно поляки й українці в околиці Грабівця та Скірбишева, де — як відомо — прийшло до стрілянини з комунарями.

„Нехай жиє Україна, бо ми хцеми жонду Сталіна“, — ось наївно-щира синтеза „ідеї“, яка сколихнула навпів мертвецьким холмським селом. „Пролетарський“ жуковецький віршомаз-„ідеольоґ“ у рефрені пісеньки злучив і національний патріотизм і соціяльний

радикалізм і демагогію, яка казала орудувати польською мовою, щоб на тих західн. окраїнах українських етнічних земель приєднати собі поляків. Маєте всю „партійну програму“ холмщаків, трактованих виключно як предмет полонізації при помочі масового винищування православних церков і насаджування костелів, та при помочі вчительства, запряженого на послуги місцевій державній адміністрації. Польська мова тієї пісоньки вказує, що це може не тільки демагогія хитрих холмщаків: польонізація дійсно зробила неличезний поступ, але не посунулась поза зовнішню політуру. Залишилось бажання України, тільки вже під правлінням — батюшки Сталіна!

Нам удалось розмовляти з людьми, які власними очима оглядали „працю“ комуністичних реформаторів на Холмщині й Підляшші, бачили її фінал і знають добре теперішні настрої „успокоєних“ сіл. Крім того дістали ми пачку рукописів — з подібними „ідеольогічними“ віршами, що їх кольпортували комунарські діячі по селах між молоддю, особливо між шкільною дітворою! Вірші ці писані **всі по польськи** та всі вони повні українських мотивів. Згадується в них про „земсту“ і „Гонту“, „добробит хлопа“ і „вигнане попа“, „водза Сталіна“ й „славне Украіне“ і т. д. Співали їх — як довідуємось — на нуту польських і українських **стрілецьких** пісень на зібраннях „зельоного штандару“, „кулек Віці“ і ін.

Щоб пластичніше представити, як наші села заливають ворожі деструкційні впливи, подамо — можливо — найвірніший хід розмови, що ми її мали змогу перевести з поважними українськими (старшими й молодшими) громадянами на Холмщині:

— Які села охоплювали впливи „вивротові“ акції?

— Жуків, Гаївники, Скірбишів, Волицю, Іловець, Лазиська, Станиславку, Боньчу, Куронин і інші...

— Яка є національна структура тих сіл?

— Більшість з них заселюють **українці**. В Скірбишеві, Станиславці і інших переважають поляки. В інших населення мішане.

— Відколи помітні у вас впливи комуністів?

— Це не проста справа. В Жукові і інших селах населення було досить національно освідомлене. Читали деякі селянські львівські українські ґазети і календарі. Не було церкви. Потім місцеві польські семінаристи (один з них уже вчитель) заложили кулко „Віці“ і стали туди людей тягати. „Дзялаче“ з міста — особливо один ґімназіяльний учитель-людовець через місцевих ґімназистів пересилали літературу.

— Згадуєте про „працю“ якихось семинаристів і учителів. Що вони за одні?

— Місцеві. Сини найбагатших господарів. Мають по 30—40 моргів, поляки. Дядьків до колективу намовляли і від церкви й костела відверталм... Робили в себе тайні сходини. Казали, що „ліпше“ буде. Агітатори з Замостя приїжджали і за кожним своїм побутом, підчас якого виголошували пламенні промови, брали по 50 сот. від кожного — члена „Віців“.

— Ну, а щож на це місцеві українці?

— Знаєте — деяким нашим в голові помішалося. Казали, що треба будувати Україну разом з большевиками і „зеленими“. Співали що „Сталін і Будьонний то Хмельницький новозаконний“!...

Зацитували ми ці уривки розмови для наглядної ілюстрації холмських **відносин**. Українці відірвані від здорового національного середовища, відсепаровані непролазним муром від львівського центру, підпадають під ріжнородні впливи, — не тільки польської адміністрації, але передусім — польської демагогії та інтернаціональної комуни. Жаль тільки, що чільні польські публіцисти не хотять зрозуміти, що така політика мусить мати два кінці і приносити ріжні несподіванки у практичних наслідках. При дальшому триванні тої самої політики — практичні наслідки будуть щораз сумніші не тільки для українців, але й для польської держави.

Громадянин.

Зов учительської крови.

(Траґічні наслідки переношень „для добра школи“).

Під цим наголовком помістило статтю **„Учительське Слово“** ч. 8. за жовтень ц. р. З огляду на її актуальність і загально громадянське значіння передаємо її отсим у цілості.

Ріжні аномалії і недостачі, які запанували у світі після світової війни — нужда, кривда, протекціоналізм, визиск, самоволя і безправство — стали такі загальні і щоденні, що покривдженим та обездоленим майже не оплачується вже й реаґувати на те все. Тих кривд і болячок життя так багато, що просто неможливо в них орієнтуватися, а проте, щоб кожний випадок зокрема аналізувати, шукати за причинами лиха й направляти зло — важко й подумати. Треба дуже сильного й небуденного випадку, щоби про нього заговорив загал, щоби своєю небуденною трагедією зрушив громадянську совість і приневолив рішальні чинники глибше застановитися над причинами даного лиха і ті причини усунути.

Від ряду літ переносять учителів та учительок під притокою „для добра школи“ в ближчі й дальші повіти, ближчі й дальші воєвідства, а нерідко й на другий кінець держави. Спеціяльне шастя під цим оглядом мало і має українське вчительство. Попереносили українців учителів (льок) з етнографічних українських земель на захід, на Мазури, в Познанщину або й на Поморя, в багатьох випадках розділивши подружжа, не говорячи вже про передчасні спенсіонування і редукції, без ніякої пенсії.

Щоб цей стан змінити, не помагали ніякі представлення, інтервенції ані соймові інтерпеляції.

Але несподівано стався трагічний випадок, що жахом перейняв цілу польську публічну опінію та звернув увагу й компетентних рішальних урядових чинників на аномалії, які під покришкою „для добра школи“ найбільш діймаво відбиваються на зболілому учительському орґанізмі. Цим разом трагічною смертю зґинула молода подружна пара учителів-поляків. Річ малася так:

В суботу 12. вересня ц. р. в год. пів до 6. рано люди, що йшли до Кракова, почули на краківських „Блонях“ два револьверові вистріли і завважили, що два тіла впали на землю. Підбігши на місце трагедії, побачили двох молодих людей (мужчину і жінку), що лежали в крові, яка текла зі страшних ран в устах. Пострілені давали ще знаки життя. Біля них лежав револьвер. Спровадили рятункове поготівля і поліцію. Лікар ствердив, що кулі, вистрілені в уста, вийшли черепом. Після провізоричного перевязання перевезли важко ранених до шпиталю св. Лазаря.

З листа, що його найшли в кишені самогубця, довідалися причини страшної трагедії. Це молоде подружжя учителів. Він називається Станіслав Віяла, має 28 літ життя, вона Ірина, молодша від нього. Обоє учителювали в келецькому воєвідстві: вона в Ружаній, він у сусідніх Ленговицах. Обоє позбавили себе життя за обопільною згодою, бо розділили їх в той спосіб, що шкільний інспектор в Опочній п. Фіґель переніс Віялу до ще дальшої школи, дарма, що на кращу посаду, бо управителя школи в Студзенній. Що саме така, а не інша була причина самогубства — доказує декрет перенесення на нову посаду управителя школи з важністю від 1. вересня, який найшли в кишені Віяли.

Досі вчили обоє в школах, віддалених від себе заледви 4 кільометри. Обоє Віяли внесли до шкільної кураторії просьбу, щоб дали їм обом учительські посади в одній місцевості. У відповідь на це дістав Віяла посаду управителя школи в місцевості ще більше віддаленій, як дотеперішня посада учителя.

Віяла був на військових вправах, а Віялова за той час перебувала в Кракові у своїх батьків. Коли Віяла вернувся з військових вправ та застав номінаційний декрет, постановили обоє відобрати собі життя, що й виконали.

Не помогла негайна операція. Ще того самого днини померли обоє Віяли, не відзискавши притомности.

Трагедія двоїх молодих надійних людей, що — не маючи змоги получитися зі собою — вибрали смерть, як розлуку — викликала величезне зворушення не тільки в Кракові, але й у цілій державі та звернула увагу на кривди, які терплять учителі внаслідок переношень „для добра школи“.

Крім судового слідства перевела негайне дослідження також шкільна влада. З міністерства освіти прибув до Кракова державний підсекретар Ю. Ферек-Блещинський і перевів слідство. У висліді міністерство видало розпорядок, що кураторії шкільних округ і шкільні інспекторати мають у той спосіб призначувати посади, щоби не розділювати подруж.

Таке полагодження найбільш пекучої і дошкульної для вчительства справи слід уважати тільки вступним кроком до загального упорядкування переношень для т. зв. „добра школи“. Бо розділ подружжа Віялів — це тільки один яскравий епізод з невичерпаної низки тихих і глибоких трагедій, викликуваних наслідком переношень безвічі учительських сил „для добра школи“. Чи треба ждати на нову якусь жертву, яка внаслідок перенесення „для добра школи“ в зовсім незаставинах відбере собі життя? Нормалізуючи ненормальні відносини, слід брати за основу не один із багатьох можливих наслідків одного і того самого джерела причини, але — річ ясна — усунути саму причину! Отже розпорядок про нерозділювання учительських подруж не вичерпав справи. Повне успокоєння може привернути тільки почуття якоїсь стабілізації відносин — а це настане щойно тоді, коли взагалі скасують переношування учителів „для добра школи“.

Переважно не „добро школи“, але зовсім інші причини спонукують такі переношення та видають сили й особи, яким на „добрі школи“ зовсім не залежить. Вкінці у 99% такі переношення фактично зовсім не виходять на добро школи.

Отже, як уже стався такий трагічний випадок і кличе за поправою відносин, то нехай-же у звязку з тією жахливою трагедією буде усунена сама причина лиха, а саме: переношення „для добра школи“. Добро школи на цьому не потерпить, а навпаки: зискає, якщо всякі плановані шкільною владою переношення будуть переводжені згодою безпосередньо заінтересованих учительських осіб, або — в дорозі правосильного дисциплінарного присуду.

І ще одна справа: Якщо в майбутньому усталиб вічні пересування учителів, то слід памятати і про тих, яких ще давніше кинули за десяті гори, за десяті ріки — де вони без вини провини, тільки як жертви нездорових відносин, покутують неповинно та в огірченні коротають свої життя.

Тут знову учителі-українці, вже ті — на відточенні мають пальму першенства. Як прикро цих нездорових відносин свідчить хочби письмо з території шкільного інспекторату в Ніску з нагоди страшної трагедії Віялів, що його приніс „Діло“ (ч. 212. з 20. вересня ц. р.).

Требаж подумати про всіх тих обездолених і привернути їм людські права! Отже подружжям учительським парам дати — згідно з рішенням міністерства освіти — учительські посади в одних місцевостях. А дальше слід доложити всіх зусиль, щоб тих українців учителів і вчительок, яких відорвали від рідної землі, вернути нашому народові.

Це буде акт справедливости, що у своїх наслідках безперечно вийде дійсно — „для добра школи“.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Єгипетський премієр Нагас Паша, вступив до Парижа, вертаючись до Єгипту.

Англійські лейбуристи відкинули проект „людового фронту" більшістю 1,136-ох голосів.

Фляманські націоналісти хотять заключити опозиційний бльок з партією бельгійських католиків-націоналістів „Рекс".

У Фінляндії повстав новий уряд прем. Каллю, який обіцяв не змінювати закорд. політики і боронити демократичного ладу.

Представники Малої Антанти відбувають в Будапешті дві конференції: дунайського комітету та залізничих експертів.

Тіло малярського премієра Ґембеша виведено з Мюнхену, віддаючи військові почести, належні маршалові. Крім Гітлера були присутні нім. міністри: ф. Нойрат, ґен. Ґерінґ і д-р Фрік.

З організаційного руху.

ОКРУЖНА ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ЧЕРНИХОВІ ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ.

Дня 27. м. м. відбулася окружна політична нарада в Чернихові тернопільського воєвідства в салі „Просвіти". Нараду отворив о. декан Й. Грицай, що покликав як предсідника п. Степана Ступку. Секретарював п. Семен Глинський.

Посол Василь Болюх виголосив півторагодинний політичний реферат, у якому зясував міжнародне політичне положення народу в усіх займанщинах спинюючися довше над трагічним положенням українського народу під большевицьким ярмом та вкінці склав звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації.

По рефераті вивязалась жива дискусія, в якій забирали голос: о. декан Й. Грицай і пп.: А. Цурковський, Степан Ступка, Ів. Ступка, М. Гасюк та інші. На ріжні запити відповідав пос. В. Болюх.

На внесок п. М. Гасюка принято отсі резолюції: 1) Зібрані на окружнім вічу в Чернихові висказують повне довіря і признання Українській Парляментарній Репрезентації за її дотеперішню діяльність, зокрема послові В. Болюхові. 2) Домагаються допущення до купна поля з парцеляції виключно місцевого населення, з причини густоти населення і зубожіння наших сіл. 3) Домагаються українських шкіл з українськими учителями, зокрема реактивування тернопільської української ґімназії та основання українського університету у Львові. 4) Домагаються виконання всіх слушних вимог для розвою українського народу, предложених Українською Парляментарною Репрезентацією польському урядові. 5) Домагаються скасування збірних громад. 6) Взивають всіх українців до безоглядної боротьби з комунізмом і т. зв. „людовим фронтом". Повищі резолюції одобрено гучними й довготрівалими оплесками.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Слід замітити, що заінтересовання зборами було дуже велике і що, не зважаючи на безперервний дощ, на нараді зібралося з Чернихова і сусідніх сіл поверх 150 осіб

ПРАВДА, ЯКА ЖАХАЄ.

Хвальна Редакціє!

Пересилаємо Вам просто фотографічний відпис листа, що його дістав поважний господар нашого села від свого земляка-галичанина із Київщини. Адресат підчас світової війни сам перебував як воєннополонений у тих околицях і залишив там друга, свідому людину, з яким врядигоди листується. З огляду на документальну вартість останнього листа з України, маючи на оці використання його в пресі, ми зладили копію цього письма, з полишенням уступів особистого характеру, назв і називищ та пересилаємо Вам його. У відписі ми задержали навіть правопис автора і всі його граматичні промахи, бож річ не в ортографії, а в сущій правді, яка жахає.

Виділ читальні „Просвіти" в . . .
(місцевости не подаємо)

* * *

11. IX. 1936 р.

„Слава Ісусу Христу!

...Щоб описати тобі це все, що ти хочеш знати, то треба написати велику книжку і тиб читав не відриваючись від неї. Але я тобі не можу описати що тут сталося від 1918 р. до сего часу, але я думаю, що тобі там ізвісно із газет що тут за сей весь час робилося. А що тут робилося а в вас писалося то все правда. Наприміp ти запитуєш чи правда се, що на Україні був великий голод: — бодай не згадувати 1932 і 1933 років то були роки винищеня народу. Престав собі брате що і мені прийшлось попоїсти дохлої конини і всякого буряну: — ти знаєш малясу, оту чорну гадость що відходить від цукру: — о! буде вона мені в памятку на все моє житя: — як я раз натер на терці хріну і помішав сею гадостію малясою, і зїв, но брате я думав що дуба дам: — кричав ґвалт, думав, що запече: Ти знаєш село *** добре: — о! воно славилось мабудь на всю Україну своїм людожерством: — ти подумаєш що се значить людожерство, — а вот що брате: — в *** (і не тільки в *** а се було по всій Україні) були іспеціяльні люди котрі ловили малих дітей дівок і хлопців і так хто попадется убивали і їли. Брате, я пишу сі рядки і аж волос дубом стає як згадуєш що син поїдав свою рідну матір мати поїдала свою рідну дитину, жінка поїдала свого чоловіка а чоловік поїдав свою жінку: — так було, — се все правда: — от наприміp у нас в *** був случай що оден чоловік поїхав на поле кіньми сам помер з голоду, его жінка привезла его до дому, порубала на куски, наварила з свого мертвого чоловіка мяса і винесла на ринок продавати. Се факт се було в нас в *** І не тільки в *** так було по всій Україні, що колись не їла свиня то в 1932 і в 1933 році їли люди. Ти питаєш брате чи в нас не істнує віра Христова і чи всі церкви зруйновані не всі, но частина вже розвалена наприміp: — в *** були дві церкви і обидві вже розваляні; а в яких зсипають збіжа і т. д. Ти питаєш за сімю Б. і Єго Економію — гм, да Економію: — а за таке господарство як зараз в тебе є що ти думаєш: — такі господарства як зараз в тебе є ліквідовані ще в 1930 р. так зване розкуркулюваня. Був іздан приказ щоби всіх заможних селян так званих куркулів виселити із села. Вот і приходять до твоєї хати: — збирайсь! Ти збираєшся, залишаєш все своє господарство і везуть тебе на північ; — так було а що до Економій то Економії були розграблені ще кажеться в 1920 чи в 1921 році. Се все минуле... Антін Ф. кажется учителював, его батька з хати виселили а хату кажеться розвалили.

...Тут тепер закон такий: — вся земля ліси води всі підземні і надземні багацтва лічуться Державними а ти лічишся як робоча сила. Ти приходиш рано на наряд, тобі дають пару коней з возом або з плугом, чи яку небудь іншу роботу відробив день в вечер тобі записують трудодень. При кінці року ти одержуєш плату хлібом на свої трудодні. І що ти думаєщ, скільки заробить людина на свій трудодень: — не знаю як там по других місцях платять а тут кругом *** то платять на оден трудодень по 2—3 4—5 кіл. зерна. Жінка котра робить поденно щоби заробити на кіло меду повинна робити 2 дні по 3 карб в день на своїм віхті. 1 кіло меду коштує 5 карб 1 карб. рівнается одному рублю... Щоб купити

Радек арештований, але не збожеволів.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Московський кореспондент часопису „Лє Пті Парізєн" потверджує вістку про арештування Радека, якому закидує участь у заговорі Зіновєва і тов. Зате чутка, немов би Радек збожеволів, неправдива.

—o—

Оживлені рухи.

На просторі останніх років відношення загалу до Клясової Льотерії підлягло основній еволюції. Безпосередньо по війні, коли справа не була ще упорядкована законом, до льотерії поставилось досить недовірчиво, багато осіб і не могло погодитись з фактом, що можна осягнути величезну виграну за дрібну ціну льосу, без жадного „чуда" та що вона є оперта на точній торговельній калькуляції та не є неймовірна. Покутували ще досвіди ріжного роду давних фантових льотерій, яких головні виграні як меблі, авта тощо, ніхто не виграв.

Згодом устійнилось переконання, що Державна Льотерія становить імпрезу зовсім відмінної категорії та що вона дає стопроцентову шансу грачам. Щораз більше осіб почало вигрівати менші або більші суми. Не були це вже якісь „леґендарні" особи. Майже кожний, що не виграв на льотерії мав бодай між своїми знайомими когось, хто виграв на льотерії. Щораз ширше розходилися вістки про людей, які завдяки виграній на льотерії змінили зовсім свою життєву стопу, засновували нові підприємства, помножували кількакратно виграні суми.

З другої сторони в самій льотерії зайшло знасом також багато змін. Внаслідок досвіду з року на рік впроваджено щораз нові уліпшення, достосовувано плян до загальних побажань грачів, побільшено до максимум шанси грачів, завдяки чому польська льотерія стала зразком для багато подібних імпрез за кордоном. Усі ті чинники рішили, що тепер льотерія тішиться між суспільністю великою популярністю.

Без прибільшення можна ствердити, що у столиці, як і на провінції нема родини, з якої хто не грав би на льотерії. В бюрах і фабриках працівники до спілки купують льоси і є це пронь загальний та відомий. Багато осіб не тільки грає самодільно, але також належить часто до кількох „спілок", щоб побільшити свої шанси виграни. В кожнім родиннім бюджеті находиться менший або більший видаток на льотерійний льос, залежно від можливости. Купно льосу стало попросту звичкою і конечною потребою.

Досвід деяких льотерій виказав, що вже на кілька днів перед тягненням бракло льосів. Отже нічого дивного, що в колектурах панує оживлений рух у звязку з тягненням І. кляси трицятьсемої льотерії, яке починається в дні девятьдругого ц. м.

чоботи нові, треба робити жінці 80 день по 3 карб. в день чоботи прості нові коштують 250 карб. хромові 350—400 карб. і нема де купити бо товару нема, в магазинах нема зовсім. Мануфактури також нема, там хто привезе з Москви то треба заплатити 5—8 карб. метер треба людині робити 2—3 дні на метер полотна. Ти кажеш що тобі там не весело живется, якби ти тепер тут пожив от тиб тоді сказав що не весело живется, що вот як я зараз обірвався і нема де набрати на сорочку або на штани..“

——o——

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЦІКАВИЙ ПРОЄКТ БАТІ: КАНАЛ ЗАКАРПАТТЯ-МОРАВИ.

Шеф концерну Батя у Злінї Й. А. Батя, видвигнув смілий проект будови водного шляху Рахів-Ужгород-Братислава-Оломунець. Довжина його булаб около 800 км. Служив би цей шлях кращій експльоатації природних багатств Закарпаття, бо досі кошти транспорту є чималою перешкодою. Батя обчисляє на прикладі з деревом, які ріжниці булиб у цінах, колиб транспорти могли йти проєктованим каналом. Подібне булоб і з мінеральними сирівцями, з вугіллям, який йшов би на Закарпаття, та зі сіль.-госп. продуктами. Є вигляди на те, що проект Баті буде зреалізований.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ ЗАЯВИ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ ПРО ДАЛЬШУ НЕНАРУШЕНІСТЬ ЗОЛОТОЇ ВАРТОСТИ.

Польський уряд, прослідивши ситуацію, яка витворилась після девалюації Франції, Швайцарії і Голяндії, вирішив, що це не викликало для Польщі конечности змінити дотеперішню валютову політику. Безперечно, що офіціяльне ствердження непохитности валютової лінії після наради в замку президента і відтак окремим комунікатом Ради міністрів, причинилось у поважній мірі до успокоєння стривожених настроїв. Уся краєва преса приняла урядову енунціяцію дуже прихильно, підкреслюючи, що міродайні чинники — заки подали свій намір до публичного відома — продумували все, що промовляє „за“ і „проти“ зменшення золотого змісту польського гроша. Не від речі буде підкреслити, що уряд постановив таке, беручи під увагу теперішні дані і теперішні обставини. Що може виринути в майбутньому — того ніхто не знає. З „гльоссів“, які появились у звязку з заявою уряду в польській пресі, варто зазначити голос консерв. „Часу“, який домагається зірвати з твердим курсом польського гроша і довести до його еластичности без девалюації. „В нас — пише згаданий щоденник, — в обставинах слабого розвою грошевого ринку і сильного замороження, мабуть дуже вказане булоб оперувати курсом валюти в означених невеличких межах, як помічничим засобом для регулювання платничого білянсу“.

ЧЕСЬКІ МІРКУВАННЯ З ПРИВОДУ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗБЛИЖЕННЯ ПОЛЬЩІ І ФРАНЦІЇ.

„Господарська Політіка“ з Праги видрукувала цікаві міркування на тему ситуації, яка витворилась після поїздки ген. Ридза Смігло до Парижа. Вона пише м. і. „Франція і Польща знову віднайшли себе. Польща дістане значну фінансову поміч, з чого ми вдоволені. Тепер настав відповідний момент, щоб між нами і Польщею взаємини були інші. В минувшині головною перешкодою було те, що з обох сторін не було охоти до мілітарного порозуміння. Поляки не хотіли нашого ризика, а ми їхнього. Найновіша історія навчила нас, що це спосіб думання малих людей. Коли не буде самостійної Польщі, то не буде самостійної Ч. С. Р. Політичні і господарські мотиви промовляють не тільки за найтіснішою співпрацею, але теж за торговельною і митною унією. Тенденція для створення великої господарської цілости триває і це мусять зрозуміти не тільки обі держави, але і Мала Антанта та в тому напрямі активно працювати.

ЗВИШКА ЦІН У ПОЛЬЩІ.

Останні тижні проходять під знаком щораз поважнішої звишки цін. Причини цього: 1) висока збіжева конюнктура, яка відбилась на подачі селом також інших сіль.-госп. продуктів 2) контингенти і клірінги у зверхній торговлі, які скупістю приділів і строгістю засади „куплю якщо ти купиш“, обнижили запаси кольоніяльних артикулів, 3) збільшений рух будівляний, який впливає на формування цін, і рух інвестиційний, звязаний частинно теж із пунктом 1, себто з кращою конюнктурою на селі, 4)

валютовий неспокій. Покищо звишка цін не приняла аж таких розмірів, щоб поставити гостро справу платень і заробітків. Але індекс коштів життя вказує, що ця справа може стати внедовзі актуальна, тимбільше, що щораз яскравіше проявляється рухливість спекулянтів. Щоб запобігти тому, урядові чинники заявили, що в відношенні до спекулянтів будуть стосувати найбільш ригористичні карні санкції. Незабаром матиме уряд кілька нарад з представниками тих галузей продукції, які особливо податні для спекуляційної акції.

Світова хроніка.

ЕКОНОМІКА ЕСПАНІЇ В ОБСТАВИНАХ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.

В огні еспанської революції найшлись не тільки міліони людей, озброєних і мирних громадян, але теж культурні і господарські надбання Еспанії. Цій справі присвячує світова преса чимало уваги. Вже само відірвання людського молодого матеріялу від продукційних варстатів є з господарського погляду страшним лихом. До того безповоротне нищення десятків тисяч людей мусить на довгі літа ослабити продукційну спроможність і економічну експанзію Еспанії. Коли йде про продукційні варштати, то вони не тільки позбавлені відповідної обслуги, але теж у багатьох випадках зруйновані у своїй матеріяльній субстанції. Великої шкоди зазнали цілі простори краю, цінні з погляду продукції, нпр.: гордість Еспанії — помаранчеві терени Андалюзії, зокрема багаті в виноград околиці Маляги. Чимало потерпів цукровий промисл в Арагонії, гірничо-гутнича округа Більбао, вугіляний басейн Астурії, і т. п. що. У закордонній торговлі еспанці не тільки страшенно обнизили свій експорт, але теж знищили імпорт, і то артикулів, яких зовсім давніше не ввозили. Вся принята колись Еспанією система контингентів, клірінгів, тощо, розхитана сучасною хаотичністю закупу і збуту закордоном. Теперішні пересічні місячні

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 22

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

Д-Р ЕВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ.

Був товаришем д-ра Володимира Охримовича і з ним клав перші основи нової політичної діяльности, але був діячем іншої вдачі. Він визначувався талантом політичної зручности і піддавав способи, як підходити до життєвих настроїв українського громадянства та як їх вихіснувати, щоб дійти до нашої політичної мети. Зате переведення поставлених ним тез мусіло перейти в руки свідомих діячів як виконавців, у формі, пристосованій до обставин, що промощувала шлях до здійснення української національної ідеольогії. Отсей політичний хист, вроджений його особі, був цінністю в його журналістичній роботі, як також у нашому політичному житті.

Цим шляхом ішла діяльність д-ра Евгена Левицького, що мала перевести в цілому краю народню організацію на основі відповідної народньої програми з 1899. р. Тут мусів він намітити передовсім централізацію політичної організації в краю в руках Народнього Комітету, як начальної екзекутиви. Замісць окружних чи повітових народніх рад мали повстати повітові народні комітети, що створювали свою підбудову в громадських комітетах національно-демократичної партії. Але до того треба було усунути всі окружні чи повітові політичні товариства в Стрию, Турці, Коломиї, Станиславові, Перемишлі, Долині й інших повітових осередках з їх окремими програмами і тактиками та довести їх до підчинення одноцільному центрові політики Народнього Комітету, як начальної екзекутиви національно-демократичної партії.

Та при цьому змаганні треба було змінити ментальність тодішніх послів, як заступників народу, що жили віруванням, начеб вони були призначені Провидінням Божим на заступників українського народу і не були обовязані нікого слухати, ані перед ніким відповідати за свої вчинки. Треба було їм аж виложити докладно, що їх вибирає нарід, зорганізований ідеольогічно на основі національної програми, та що вони відповідають перед своїм народом. А це не було легкою справою і мусіло підготовлятись та наладнуватись у партійній пресі, як також на партійних зборах. Задля цього оголосив був Народній Комітет відозву до народу з 5. січня 1900. р., в якій поясняв докладно нашу національну програму та спосіб її переведення.

Послідовно звернувся Народній Комітет до Українського Парляментарного Клюбу (24. квітня 1901. р.), щоб він підносив у парляменті основні домагання нашого народу, так, як це сказано в народній програмі; щоб виступав рішуче і демонстраційно, виказуючи незавидне положення українського народу, як також щоб вів послідовну опозицію і голосував проти державних конечностей.

На шляху переведення наміченої політичної організації галицьких українців стрінулись ми з поважними подіями, як сецесія українських студентів з львівського університету в 1901. р., що перепинила оснування українського університету і коштувала немало жертв. А далі прийшла справа рільничих страйків у 1902 р. і справа зарібкової еміграції в 1903. р.

До того часу зривались у нас громади чорноробів селян і тягнули час до часу за море, а в 1902. р. пішла боротьба тих безземельних хліборобів при помочі хлопських рільничих страйків, що в ріжних сторонах краю перейшли у гру масового страйкового руху з виразним підкладом суспільної і національно-політичної боротьби. Польська шляхта і жиди арендарі, заскочені тою подією в самі жнива, зажадали помочі від державної влади, щоб насильно вбивати страйки. Після цього пішли всякі старостинські доходження і військові експедиції.

Та все те небагато помогло. Колиж Народній Комітет, як начальний орган кермуючої партії, візвав усе наше громадянство, щоб воно солідарно піддержувало рільничі страйки в інтересі народу, то наше селянство, не зважаючи на всякі супротивні хвилі, видержало, маючи поміч від рідної інтелігенції, цю першу страйкову кампанію. А остаточний білянс страйкової боротьби виказав безперечну економічну користь для незаможних рільників. Тому Ширший Народній Комітет, що зібрався в дні 29. вересня 1902. р., вислухавши предложених страйкових звідомлень, вирішив організувати далі хліборобські страйки, як також візвати соймових послів, щоб вели найгострішу опозицію проти польської соймової більшости; до парляментарних послів звернувся Ш. Н. К. з домаганням, щоби приступили також до найгостріших засобів боротьби проти центрального уряду, що є відповідальний за те, що діється в краю.

„Діло“ під редакцією д-ра Евгена Левицького піддержувало гідно цей рух соціяльно-національної самооборони гаслом: Мобілізується ворожа сила — організуймося і ми! Це був твердий зазив і його послухали.

Систематична праця між народом, зокрема при рільних страйках, покликала і молоде покоління на шлях соціяльно-національної самооборони. Українська університетська молодь постановила перервати сецесію і проголосила, що вже публичні причини не стоять на перепоні до вписів у львівському університеті. Академічний сецесійний фонд передано до розпорядимости Народнього Комітету.

Виконуючи постанову Народнього Зїзду з 26. грудня 1902 р. про організацію праці, Народній Комітет постарався навязати вказані звязки в Німеччині, щоб виєднати там працю для наших селян на сезонових роботах на корисних умовинах. Так з весною 1903. р. зачалася зарібкова еміграція українських рільничих робітників до Німеччини . Таким робом легальним засобом прорубано вікно нашому робітникові на захід, щоб добре заробляв і з грішми вертався додому.

Отсим коротким оглядом я хотів зазначити ті основні ділянки, на яких працював з нами д-р Евген Левицький, як член партійної управи і журналіст.

По переведенні великої пропаганди за реформою виборчого права до парляменту на основі загального голосування вийшов д-р Евген Левицький у 1907 р. послом до парляменту зі Станиславівщини. Е. Левицький був поважним і здібним політиком та публіцистом, що в українському політичному житті записався тривалими буквами.

(Далі буде).

втрати в експорті Еспанії обчисляють на 120 міл. пезетів. Очевидно, що в місяцях осінніх, коли то досі йшли численні посилки закордон благородних еспанських овочів, подані вище втрати будуть куди більші. Додати ще треба втрати, які Еспанія потерпіла внаслідок загальмування туристичного руху. Те все має відємний вплив на зовнішню вартість пезети. Внутрішня вартість захитана дуже сильно зростом цін у цілій Еспанії.

СВІТОВА ВАЛЮТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ. — ДЕВАЛЮАЦІЙНА ПОШЕСТЬ.

Валютове порозуміння трьох держав і французьке „валютове вирівняння" — як відомо — не зліквідували грошевого хаосу. Упорядковання справ на валютовому фронті у всесвітніх розмірах чекає ще своєї черги. Займатись цим буде велика конференція, яка має відбутись швидко після виборів президента Зл. Д. П. Америки. Проект прем. Блюма відбути вже тепер валютову конференцію в Базилеї — як подає преса — впав з уваги на те, що передвиборча горячка в Америці не сприяє йому. В конференції міг би не взяти участи такий важний партнер, як Зл. Держави. Проект скликання міжнародньо-інформаційної конференції видвигнув також і Мусоліні, який взагалі хотів би взяти тепер у свої руки ініціятиву розвязки всіх найважніших міжнародніх питань. З потреби угрунтування і поширення валютової угоди відчувають усі. Д-р Шахт виявив навіть великий песимізм на випадок, колиб порозуміння Парижа, Льондону і Вашингтону не було доповнене новими умовами. На пресовій конференції заявив д-р Шахт, що це підвищилоб ціни і збільшило неспокій у цілому світі.

Девалюаційна пошесть захопила покищо ще Італію і ЧСР. Остання перевела операцію своєї валюти вдруге (16 і 2/3 проц.). Велике занепокоєння викликала девалюація ліра на 41 проц. з можливістю підвищення цього відсотка ще на дальших 10 проц.

НЕБУВАЛІ ЗАПАСИ ЗОЛОТА В АМЕРИЦІ.

Запаси золота в американській емісійній установі — згідно з найновішим комунікатом — були 30 вересня ц. р. 18,840 міл. долярів. Є це найвища сума, яку занотовано колинебудь в історії американських фінансів. Запаси монетарного золота в Зл. Д. П. Америки виказують безпереривний зріст.

В. Н-вич.

—o—

Начальник Сухенек-Сухецький у Львові.

До Львова приїхав у службових справах начальник національного відділу в міністерстві внутрішніх справ Сухенек-Сухецький.

Польське Радіо та українці.

Остання українська авдиція в Польськім Радіо. — „Антена" з українськими слухачами не рахується.

Вчорашня авдиція української пісні з львівської висильної стації складалася з сольового співу В. Тисяка та хорів: Кошиця, Котка і Сурми; хори були передані з плит. Ані сольовий спів ані хоровий не виходив чисто й дзвінко. Василь Тисяк, який має мягкий ліричний тенор, своїм голосом надзвичайно добре надається для радієвих авдицій; тимчасом учора просто приглушував. Знову плити були мабуть старі, чи навіть потріскані, і „дриньчали" в неможливий спосіб. В той спосіб з прегарних пісень (здебільша С. Людкевича та Гайворонського) майже нічого не осталось. Цікаво, що одночасно голос спікера, що заповідав поодинокі точки, звучав чисто, неначе у кімнаті. Мимохіть насувається підозріння, чи це не свідомі „технічні недомагання", на те, щоб зогидити радіослухачам українські авдиції?! Щоправда, тих авдицій обмаль: ось напр. у друкованому пляні ПР. авдицій на черговий рік — українські авдиції взагалі не істнують! До недавна ми нераз чували без обиняків, що справа українських авдицій залежить від того, чи польсько-українські відносини „уложаться". Виходить: це політична справа. Але чи це все ще справа політично неполаднена?! Чи „нормалізація" не торкається Польського Радія так само, як напр. не торкається автономних польських університетів, пройнятих антиукраїнським ендецьким духом?!

Вкінці кілька слів про журнал П. Р. „Антену". Рекламують її навіть спеціяльними скечами Щепка і Тонька. Але той журнал далеко не досконалий: подає не повні програми, тільки те, що редакторові журналу подобається. Те саме торкається висильних стацій. Ось напр. Київ взагалі в „Антені" не фігурує, а що київська стація надає лише 3 години денно, радіослухач не має змоги Києва слухати, бо мусів би ввесь час сидіти при апараті.

Недавно читали ми у львівському „Експресі Вечорнім" гостру атаку на програмову політику ПРадія, яка легковажить собі Львів і львівських мистців до того ступня, що навіть зредукувала скількість трансмітованих концертів з львівської фільгармонії. Був у тій статтейці виразний натяк, що це особиста пімста варшавського директора ПР. Фітельберга, який не найшов у львівських рецензентів признання. „Експрес Веч." заповідав попросту, що на випадок продовжування такої політики бойкоту Львова — львовяни прорагуватимуть бойкот Радія. Чи українці не мають ще більше причини кричати й ремствувати на програмову політику П. Радія?! Чехи надають постійні мадярські авдиції, не вважаючи на виразний мадярський ревізіонізм (або саме, з огляду на нього: щоб приєднувати собі мадярів, громадян ЧСР), для керманичів ПР. українці все ще, видно, „протидержавний елемент", що його треба трактувати, як неістнуючу позицію. Чи треба ще, щоб вона пригадала своє істнування

Лярґо Кавалеро чудом урятувався від смерти.

ЛІСБОНА, 8. 10. ПАТ. Лярґо Кавалеро їздив учора на інспекційну поїздку в околиці Аранхуез. Підчас поворотної їзди автом національний літак обкинув авто бомбами. Червоний премієр чудом урятувався перед смертю, бо скрився перед літаком під мостом.

СИТУАЦІЯ ПІД МАДРИДОМ.

БУРГОС, 8. 10. ПАТ. Авас повідомляє, що на захід від Мадриду вигнувся фронт і це загнення намагаються національні війська без поспіху, але систематично вирівняти, наступаючи з півночі від Авілі по середині від Аренас і Сан Педро і на полудні від Македи. Упадку Самартіну Девальде й Іглезіяс вичікують найдальше до 2 днів. Якщо фронт вирівняється, тоді Мадрид опиниться між трьома лініями, які творитимуть три боки квадрату. Здобуття Санта Круз позволить по короткім часі уживати дороги Авіля-Македа, яка має величезне значіння з огляду на скорі получення з відтинками Толеда, Сієрра де Ґредос і Гвадарама. На першім відтинку національні війська є віддалені 55 км. від Мадриду, на другім 58 км і на третім 43. км.

ЩО ДІЄТЬСЯ В ОВІЄДО?

АНДЕ, 8. 10. ПАТ. Доля Овієда непевна. Червона радіостація в Ля Фербера заявила опівночі,

ДЖУСЕППЕ МАРОТТА.

Американська фільма.

— Отже можете йти — сказав Аткінсон.

— То я йду — відповіла Маргарет. При цьому випала їй з рук торбинка так, що звідти вилетіли на підлогу: пудерничка, дві тубки помадки до уст, шпильки, хустинка і ще кілька дрібничок.

— До чорта! — крикнув Аткінсон. — Від часу, як ви працюєте в моїм бюрі, нічого іншого не робите, тільки випускаєте із своїх рук те, що тримаєте!

Так скінчилася служба панни Гарт у фірмі Аткінсон і С-ка.

Ледви вона вийшла з кімнати, як містер Аткінсон нахилився, щоб підняти щось за нею.

— Вона ще готова вернутись, щоб забрати собі таку дурницю! — пробурмотів злісний і підійшов до вікна. Малий предмет, викинений ним, перелетів 18 поверхів і впав на руку молодого Кляйда, який стояв на хіднику з відкритою долонею, перераховуючи свій маєток. Кляйд мав на всьому маєтку два доляри 75 центів і вже втретє перераховував свій капітал.

Навіть коли зовсім малий предмет упаде з висоти вісімнацяти поверхів, тоді він дістає велику силу. Кляйд зробив рух, як людина, що потопає, коли побачив, що 2 дол. 75 центів зараз покотилися з його долоні під сутериновий льокаль і застрягли у щілині із залізних грат. Кляйд сховав пудерничку, яка впала йому з неба, до кишені і механічно зійшов униз, щоб видобути свої гроші.

При вході до льоху якийсь чоловік заступив йому дорогу.

— Ви чого тут шукаєте?

— Своїх грошей.

Мешканець сутерини глянув на нього звисока і сказав різко:

— Коли шукаєте грошей, то мушу вам сказати, що американські банки покищо виплачують готівкою.

І дав Кляйдові прочухана у потилицю.

Кляйд присів на лавочці на вулиці і чіхався. До нього підійшов поліцай і попрохав леґітимації:

— Ви маєте дозвіл на побут тільки до завтра — сказав поліцай. — Коли до завтра вночі не найдете собі якоїсь праці, мусите пропасти з Ню-Йорку. А гроші маєте?

— Маю, два доляри сімдесять пять.

— Я був би цікавий побачити ці гроші — сказав поліцай

— Я теж — відповів іронічно Кляйд. Устав і пішов.

Саме тоді виходила з камениці дівчина із заплаканими очима. Вона йшла у напрямку ріки. Кляйд пішов за нею...

Він дивився на воду і чув муравлі за спиною. Дівчина стояла недалеко нього.

— Така жовта і брудна ріка, якби ніколи не милася. Не люблю такої води. А ви? — повернувся він до дівчини.

— Те, що я думаю про ріку, можу сказати тільки доброму знайомому, а не... — відповіла вона втомленим, ніжним голосом.

— А чи ви певні, що ми не їли колись на шкільній лавці мармеляди тою самою ложкою? — спитав Кляйд.

— Певно, що ні. Я памятала би це, бо такого смішаку як ви, нелегко можна забути.

Дівчина ледви трималася на ногах і молодець це помітив.

— Що з вами? — спитав Кляйд. — Чи ви не маєте наміру зімліти? Заки втратите память, будь ласка, скажіть мені, як ви зветесь і де мешкаєте..

Шофер помагав Кляйдові покласти дівчину до авта. Він був тої думки, що коли хто вже бє свою жінку, то повинен це робити дома, а не над рікою. Кляйд дав йому наказ.

— Панна Гарт, у Нортонів, 22-га вулиця, число 2238, але швидко...

І сам сів в авті поруч зімлілої дівчини. Він ніколи ще не бачив жінки, що лежала непритомна і не знав, що робити.

— Стрівайте одну хвилинку! — сказав він шоферові, коли той приїхав на вказану адресу. — Я побіжу до Нортонів і зараз зійду назад.

Кляйд задзвонив до мешкання Нортонів і здивувався, що дзвінок має голос собаки. Коли якийсь добродій з непривітним обличчям відчинив йому двері, він уважав це за природне продовження того самого явища — неприємного звуку.

— В авті на вулиці лежить панна Гарт непритомна. Поможіть мені перенести її до помешкання.

На це дістав таку різку відповідь:

— Я можу вам допомогти, але тоді, коли схочете її перенести звідси на десять кільометрів дальше. Але не дальше, бо я не маю часу і хочу ще зїсти вечерю у себе дома.

— Вибачте — сказав Кляйд здивований — може я помилився. Чи панна Гарт тут не мешкає?

— Мешкає хіба так, що винна нам за мешкання за два тижні і за харч за три. І коли вона не заплатить нам раніше свого довгу, то може сюди не показуватись.

— Навіть, коли вона лежить непритомна?

— Навіть не може як мара з того світу.

І господар гримнув Кляйдові дверима під самим носом .

Молодець почував себе препогано. У кишені не мав ані сотика, а в авті чекала на нього непритомна жінка, яку не мав куди подіти. Крім

що повстанці відступили до центру, а червоні заняли передмістя.

В год. 1. досвіта комунікат націон. радіостанції повідомляє, що наступ червоних на Овієдо відкинено з поважними втратами.

КАДІКС, 8. 10. ПАТ. Нац. головна кватира офіційно заперечує вістки, немов би червоні заняли Овієдо.

БОЇ В НАСВІТЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМАНДУВАННЯ.

ЛЯ КОРУНЯ, 8. 10. ПАТ. Радіокомунікат з год. 1.30 (вночі) повідомляє: Національні війська віддалені на 10 км. від Аранхуез, **червоні у безладі відступають до Мадриду,** втративши понад 300 убитих.

КАДІКС, 8. 10. ПАТ. Повстанці заосмотрили в харчі містечко Хеан, окружене червоними.

Під Гуескою нац. війська розбили червоних, що втратили 40 убитих. — Нац. головна кватира заперечила, немов би червоні заняли м. Естреко і Кінто, що боронять доступу до Сараґоси. — Нац. кружляк „Альміранте Сервера" сильно збомбардував позиції червоних між Барсельоною і Валенсією. — У бою під Санта Круз згинуло 300 червоних — чимало попало у полон.

У ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 8. 10. ПАТ. Оголошений в год. 22. комунікат мін-ства військових справ повідомляє, що червоні дальше успішно наступають на Овієдо. На араґонському фронті червоні посунулися у напрямі Бастро; 30-ох повстанців попало у полон. На південному фронті відбито повстанчі наступи з великими втратами.

МАЛЯҐА, 8. 10. ПАТ. На відтинку Сезарес-Маніліва повстанці попали в засідку і втратили 40 убитих.

ЕВАКУАЦІЯ МАДРИДУ.

МАДРИД, 8. 10. ПАТ. До Валенсії вивезено з Мадриду 6.000 дітей; 1.200 з них відішлють до Барсельони.

АНГЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ ПОКИНУТЬ ЕСПАНСЬКІ ВОДИ.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. Англійські кораблі дістануть імовірно приказ покинути еспанські пристані в Барсельоні, Аліканте і Валенсії. Цей приказ доручать у звязку з гострою нотою Совітів, побоюючись міжнародніх інцидентів. Загроза Совітів, про виступлення із неінтервенційного комітету може спричинити важку ситуацію на еспанських водах.

ХЛІБ З УКРАЇНИ.

(РО) „Ізвестія" повідомляють, що з Одеси відчалив третій корабель, а саме „Зирянин", що везе до Еспанії 190.000 пудів харчів: 135.000 п. укр. пшениці, 40.000 цукру, мясні консерви, мясо і ін.

Димісія віцеміністра хліборобства.

ВАРШАВА, ПАТ. Віцеміністр хліборобства Роґер Рачинський уступив із свого становища. Імовірно піде він на становище амбасадора в котрійсь із польських закордоних станиць. Його місце займе Феліціян Лехніцький, голова Люблинської Хліборобської Палати.

На підставі спеціяльного дозволу Рідна Школа може сплачувати свій довг в Обезпечальні облігаціями народової позички. Присилайте їх негайно на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Ревізія у полк. де ля Рока.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Сьогодні рано перевели ревізію у віллі полк. де ля Рока при вул. Сен Медрік у Версалі. Тому, що власник був неприсутний, ревізія відбулася у присутності двох свідків. Перешукали всі кімнати, забрали ріжні папери, світлини і рукописи, три гумові палиці, 5 палиць, револьвер і кинжал. Всі предмети опечатали і передали слідчому судді. Крім цієї ревізії відбулись ще інші ревізії у звязку з орґанізацією припинених владою ліг.

цього над ним висів поліційний наказ, що до 24-ох. годин мусить найти якусь працю.

За той час Марґарет очуняла і вийшла йому назустріч.

— Вони не хочуть вас там знати — заявив їй Кляйд. — Домагаються за мешкання і харч і Бог зна ще щось.

Побачив, що вона тримає торбинку в руках і спитав:

— Ви може маєте які гроші?

Вона глянула на нього з погордою:

— Ви хіба непритомні!

— Непритомний, але не навмисне, бо я в цій хвилині голий.

— Боже мій! І в такому становищі маєте нахабство опікуватися дівчиною, яка зімліла, ще й замовити для неї авто?

— Щож я мав зробити? Рятункового возу ані маґістратської смітярки не було тоді на вулиці

— Ого! Йде наш шофер!

— Треба йому піти назустріч. А старайтесь триматися збоку...

Шофер уже кричав із віддалі:

— Чи ви гадаєте, що я маю на вулиці заступати стовп ліхтарні?! Заплатіть мені, нехай їду далі!

— Дуже радо, але все нещастя в тому, що ані ч ані моя незнайома не маємо грошей при собі, а банки тепер зачинені, — самі це знаєте — сказав Кляйд.

— А ви знову не знаєте, що я колись був найліпшим американським боксером середньої ваги. Я починаю рахувати до трьох...

—Ех! Ви скупендряго! — крикнув Кляйд і кинувся на нього.

(Докінчення буде.)

НОВИНКИ.

— **Понесете велику втрату,** коли не купите найкращого з усіх календаря „Криниця" на рік 1937. „Криниця" — це підручна книга в кожній хаті. Всі, найбільш заплутані правні справи, всі клопоти жінки-господині, всі матеріяли, потрібні кожному інтеліґентові у розгляді всіх ділянок нашого громадського, як і світового життя — найдуть найсолиднішого, вправного провідника і коментатра тільки в календарі „Криниця" на рік 1937. Ціна зол. 1.50 — порто 30 сот. Дістати можна у всіх книгарнях і у Вид. „Діло".

— **Леопольд Мінцер** европейської слави пяніст, виступить в пятницю 9-го ц. м. у Львові в салі кіна „Аполльо" з одиноким концертом, в якому виконає з **орхестрою Львівської Фільгармонії** три чудові концерти: Бетховена ц-моль, Моцарта д-дур і Шопена е-моль. Диригентом концерту є **Антін Рудницький.** 2-2

— **Василь Гресяк** веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвірю, ІІІ. сходи, І. поверх. 2618 12-20

— **Соловки на театральній сцені.** Перша вистава постійної театральної сценки під проводом П. Сороки, відбудеться в неділю 11. ц. м. в читальні „Просвіти" при вул. Мартина 7. Театр відіграє „Соловки", сензаційний фотомонтаж Романа Сливки.

— **М. Бутович у Львові.** Із Праги приїхав на якийсь час до Львова наш відомий мистець Микола Бутович, щоб підготовити власну виставу. Свій побут хоче він використати теж для збірки малярського матеріялу — краєвидів і портретів.

— **Інавгурація академічного року** у вищій школі заграничної торговлі, відбудеться в суботу, 10. ц. м. в будинку при вул. Сакраменток ч. 10.

— **З життя Т-ва „Обнова".** Українське католицьке студентство, згуртоване при Т-ві „Обнова", на порозі нового шкільного року запрошує усіх зокрема тт. студентів, що бажають запізнатися з напрямними та діяльністю цьогож Т-ва, на ширші сходини, що відбудуться дня 11. жовтня ц. р. в год. 17 у власній домівці Т-ва при вул. Коперника 36 („під вежею"). Програму сходин заповнять реферати: „Шляхом до Обнови" — м-р Осип Дачкевич, „Обнова" на заграничному форумі" — Юрій Тершаковець, „Минуле і сьогоднішнє „Обнови" — Ю. Бережницький. Вписи нових членів приймає і реєстрацію переводить Виділ згаданого Т-ва від год. 16. тогож дня.

— **Яка буде погода?** Це найважніше [illegible] в останніх часах. Панування зимової температури над середущою Европою пояснюють метеорольоґи тим, що від 26. вересня [illegible] до нас холодні хвилі полярного повітря, [illegible]жуючи досі пересічну температуру [illegible] зера. Навіть в области Сердземного моря [illegible] було досі розмірно тепло, зачинає холодніти. Чи холодні хвилі повітря покотяться дальше на південь, чи може переможуть теплі [illegible] знад Африки, покаже будучність. В кожному разі тепло у нас ще дуже побажане, бо хлібороби не покінчили ще осінних робіт, а бараболя лежить ще невикопана в полі. З причини безнастанних дощів вона гниє і викликує серед селянства невеселі настрої.

— **Для вшанування 70-ліття уродин,** [illegible] громадянської праці та 30-ліття парохування в Ярославі о. декана Кипріяна Хотинецького відбудеться 15. ц. м. академія в салі т-ва „[illegible]", яку попередить Служба Божа в соборній церкві.

— **Новий український часопис.** В Перемишлі почав виходити двотижневик „Прорив" під редакцією Ст. Федачинського. Із змісту першого числа виходить, що часопис хоче боротись в обороні віри та проти комуністів в імя гасла: Бог і Україна!

— **Число робітників,** занятих при публичних роботах на терені львівського воєвідства з дн. 3. ц. м. давало 11.147 осіб, отже на тисячу менше ніж тому місяць. При роботах у Львові, фінансованих фондом праці, було занятих [illegible] осіб (перед місяцем 3.527). Число робітників у порівнанні з минулим роком зросло. Торік працювало на цілому терені львівського воєвідства 9.781 робітників.

— **Не пустили жидівських купців на відпуст.** В неділю 4. ц. м. відбувся в Козлові п. Тернопіль відпуст, що на нього приїхали як попередньо з [illegible]ками жидівські перекупні. Розложивши свої будки, пішли до поблизького ресторану перекусити. Коли вийшли застали свої будки поперевертані і крам розсипаний. Місцевий командант поліції порадив жидівським перекупням, що звертались до нього з жалями, щоб вони якнайшвидше спакували крам і вернулися до Тернополя.

— **Ліквідація страйків.** В Золочеві скінчено страйк шевських прикравачів, що осягнули [illegible] прц. підвишки і зберігання 8-годинного дня праці. Скінчився теж страйк робітників, занятих при водних і каналізаційних роботах у Коломиї, та окупаційний страйк на копальні „Ґотфрід" у Бориславі. У Станиславові зліквідовано окупаційний страйк у рафінерії нафти братів Ґабер.

— **Жахлива пімста на селі.** З мешкання Михаїла-Бретшнайдера, посесора дібр у Дуплисках пов. Заліщики, вкрав хтось перед кількома днями [illegible] зол., рушницю і револьвер. Два дні пізніше Петро Зварич і його жінка Анна повідомили Бретшнайдера, що його обікрав 21-літній Савин [illegible]гюк, відомий місцевий злодій, що мав вже кілька відсидіти вязницю за ріжні провини. Коли Сав[illegible] довідався, що поліція знає про крадіж і за ним шукає, пішов до хати Зваричів і побив та [illegible]зав обох до безпамяти. Наситившись пімстою пішов до дому і написав лист, в якому каже, що з крадених грошей взяв тільки 10 зол. і револьвер, а решту забрав його спільник, якого не [illegible]че виявити. Опісля пішов до хати своєї нареченої, 17-літньої Марії Ґузоватої й на порозі застрілив її, а вкінці відобрав собі життя.

— **Присуд на комуністку.** Перед судом присяжних у Коломиї відбулася розправа проти Ін[illegible]ми Мельцер з Кут пов. Косів, арештованої за закидом комуністичної діяльности. Обвинувачену засуджено на 7 літ, а при застосуванні амнестії на 6 літ вязниці.

— **Краєва хроніка.** В Лисовичах пов. Долина шириться пошесть червінки. На 20 хорих [illegible] четверо дітей померло. — До кооперативної крамниці у Страдчі пов. Городок влізли злодії й вкрали товари вартости 300 зол. — На громадській дорозі в Попільниках пов. Снятин [illegible] стрілом з револьвера, вкраденого у місцевого [illegible] правителя почти, відобрав собі життя 35-літній граничний стражник Станислав Крукевич. — Під час розправи перед судом присяжних у Стрию помер нагло 65-літній ем. дорогомістр [illegible] Хцюк із Радлович пов. Самбір, покликаний в характері свідка. — До мешкання Мошка Левенкрона в Оборах коло Маґерова добулося [illegible] трьох бандитів і коли Левенкрон та його [illegible] пробували ставити опір, порізали їх ножами і втікли, не забравши нічого. Ранених відставили до шпиталю в Жовкві.

— **За вбивство польського вояка.** Перед окружним судом у Луцьку відбулася розправа проти Кузьми Мусійчука з Милушів за те, що в 1920 р. вбив польського вояка, який прийшов до нього ночувати. Мусійчука засуджено на 12 літ вязниці.

— **Нові понадокеанські лети.** Шведський летун Курт Бйорквааль вистартував з летовища Льойд Бенет у Ню Йорку, щоби перелетіти Атлантійський океан до Стокгольму. Кілька годин пізніше бачили його над Новою Фундляндією. — В останній хвилині наспіла вістка, що летун Бйорквааль упав недалеко ірляндського берега в море, з якого виратував його французький корабель „Ебрен". Його відставили разом з літаком до пристані Валенція, на західному побережжі Ірляндії. Чи Бйорквааль зможе продовжувати свій лет до Стокгольму, не відомо. — Літак „18" стартував вночі на вівторок з моторового корабля „Швабенлянд" на Азорах у напрямі Ню Йорку й осів за кілька годин біля цього міста. Лет на просторі 4.000 км. тревав 19 годин 22 мін.

— **Військове навчання в німецьких школах.** В Німеччині виринає щораз більша потреба знання вищої математики й геометрії, на якому спирається новочасна воєнна техніка. Тому німецький уряд рішив увести в середніх школах для мужеської молоді спеціяльні курси т. зв. природничо-математизного військового приспособлення. На курсах будуть викладати такі предмети, як експериментальне означення швидкости стрілен, математичні проблеми, звязані з летунством, теренова вичеркна геометрія, фотограметрія, військова географія і т. п. Теоретичні науки будуть доповнені практичними вправами, отже маршами з компасом, маршами з тереновими помірами і т. д. Все те придасться молоді в майбутній військовій службі.

— **Совітський промисл недомагає.** „За Індустріялізацію" стверджує, що тяжкий промисл у Совітах далі не виконує свого пляну. Найгірше представляється продукція залізничих вагонів і паровозів. Фабрики мали випустити на ринок 8.4 тисяч вантажних вагонів, а випустили тільки 5.9 тис. Не краще представляється продукція самоходів у фабриці в Горкім (Нижнім Новгороді). Плян передбачує продукцію 1.920 возів, тимчасом фабрика виробляє від 300 до 500 возів. Не виконується теж плян продукції предметів щоденного ужитку. Продукція нафти і машин упала.

— **Дорога з Тунісу до Єгипту.** Італійський уряд будує велику автостраду в Лібії від границі Тунісу до Єгипту. Дорога, що є найдовшою кольоніяльною дорогою на світі, йде здовш морських берегів на просторі 2.000 км. На днях губернатор Лібії, маршал Бальбо здав у Римі звіт з будови і запросив Мусолінія на відкриття цієї величезної дороги.

— **Як усунути втому?** На таку тему виголосив президент „Міжнародного брацтва самопомочі", Сваммі Йогаґанда, виклад у Какстон Гол у Вестмінстері. Свамі, що був убраний у бросквиневий шовк, дав своїм численним слухачам такі ради: Щодень замкніться десь на кілька мінут сам один, пригадайте собі щось веселе з вашого життя і смійтеся до загину. Якщо ви справді смієтесь з цілої сили, прийде вам на поміч надзвичайна таємна сила. Всяку силу виробляє в людині дух (ум), але він слабне від утоми, яку перемогти можна концентрацією і правильною дієтою. Як навчитесь концентруватися, будете значно щасливішими у вашому житті. Втому спричинює в далеко більшій мірі пожива, ніж щонебудь інше.

— **Катальоґ з 35 міліонами позицій.** В Німеччині вийшов перший том велитенського твору каталогу всіх німецьких наукових бібліотек, розміщених на терені німецької держави, і містить він спис коло 35 міліонів творів із 100 бібліотек. Не бракує в цьому списі творів наукових, що находяться в данціґській бібліотеці та в бібліотеках австрійських.

— **Ріжні вістки.** Біля летовища у Ферарі зударилися в повітрі два італійські літаки з бомбами і попадали на землю. Вісім осіб залоги обох літаків згинуло. — У бразилійській провінції Ріо Гранде до Суль падуть зливні дощі з хмароломами. Більша частина міста Порто Алеґре стоїть під водою. — Голосна від багатьох літ пані Люпеску вийшла замуж за високого урядовця при румунському дворі і замешкала у королівській палаті в Букарешті. — Над Тихим Океаном біля Японії перейшов тайфун і знищив цілий остров Окінава з містом Нава. Біля Кореї затонув корабель „Касімо Марі", при чому згинуло 65 осіб. — У Відні скінчилася сензаційна розправа проти Йосифини Люнер за вбивство служниці. Душогубку засудили на смерть.

Дивогляди.

СРІБНА СПАЛЬНЯ.

Кожна людина має забаганки, тільки не кожна може свої забаганки здійснити. Богаті люди, вибранці долі можуть собі дозволити на ріжні примхи і витрибеньки. Ріжні історії оповідають про американських міліонерів, одначе історія індійського магараджі Джірампуру побиває всі рекорди забаганок. Індійському багатієві забаглося срібної спальні. Для цього замовив він в Англії цілу обстанову. Щойно по двох роках привезли до Індії „срібну спальню" — правдиву казку з „Тисячу й одної ночі". Срібну спальню заінсталювали в найгарнішій кімнаті магараджевої палати. На обстанову срібної спальні зужили більше як 4.000 кг. чистого срібла. Посередині величавої кімнати стоїть величезне ліжко, що само важить 1000 кг. Ліжко прикрашене ріжними срібними розетами, листочками, статуетками німф і фавнів. Біля ліжка стоять два неменш величаві і мистецькі орієнтальні тапчани. Чотири срібні столи і 12 срібних крісел доповнюють грандіозне умеблювання. Кожне крісло важить 150 кг.! На стіні висить величезне дзеркало. Срібну тафлю вигладили так ідеально, що вона блистить гей найкращий кришталь. Ціле упадження свідчить не тільки про богацтва власника, але й про визначний мистецький талант золотаря. Всі меблі збудовані у стилі Людвика XV, але ще кращі від оригіналів.

—o—

Всячина.

АНКЕТА ПРО ПОПУЛЯРНІСТЬ.

В Голівуді уладили недавно анкету, хто є найпопулярнішою людиною у світі. Найбільше голосів дістав король Едвард, який залишив далеко за собою Рузвельта. На третьому місці опинився Мусоліні. За ним ідуть канадійські „пятачки", близнячки Діон і Бернард Шов. Гітлер не дістав ніодного голосу.

ВЕСІЛЬНІ ДАРУНКИ.

Молоді подружжя в Німеччині діставали досі як весільний дарунок книжку Гітлера „Моя боротьба". Тепер міністерство внутрішніх справ рішило, що новоженцям даватимуть у весільнім дарунку місячний абонамент на одну з расистівських ґазет. Добре, що у розпорядку міністерства нема рішення, що такі новоженці мусять щотижня пересилати звіти на доказ, що справді ґазету читають.

Дописи.

ДЕЛЯТИН.

Заг. Збори Кружка „Р. Ш.". Дня 27. вересня ц. р. відбулися загальні збори Повітового Кружка „Рідної Школи" в Делятині, на яких вибрано новий виділ з головою радн. Пацканом. Новий виділ узявся енергійно до праці та відбув уже два засідання, на яких постановлено придбати нових членів, в осени і зимою зорганізувати курси неграмотних, а весною і літом приступити до заснування дитячих садків, запренумерувати кільканадцять чисел дитячого часопису „Дзвіночок" для найбідніших і найпильніших дітей і т. д. В ціли ожавлення рідношкільної акції в цілій окрузі рішено скликати на день 7. листопада ц. р. рідношкільну анкету до Делятина.

Гасло „Свій до свого" у практиці. Перед городським судом у Делятині ведеться провізоріяльний процес з повновласництва Т-ва Опеки над Інтернатом і тов. у Станиславові проти епископа Григорія Хомишина, о. Миколи Кузицького і Михайла Гасюка у Ворохті. Позовників заступає адвокат д-р Осип Левицький, пізваних, себто єпископа Григорія Хомишина і тов., адвокат жид д-р Мотьо Берґер, ревний соціяліст. Слід замітити, що в Делятині є аж 5 адвокатів українців, у тім є й ревні католики. Повірення справи адвокатові жидові, знаному соціялістові, викликало в тутешніх кругах немалий несмак, а в чужинців велике здивування.

Епідемія черевного тифу. В цілій делятинській окрузі почала ширитись епідемія черевного тифу серед найбіднішого населення. Влада не поробила ще досі ніяких превенційних засобів.

В Микуличині в державних лісах відбуваються лови з участю визначних заграничних гостей.

ТОВМАЧЧИНА.

Ювилей читальні „Просвіти" в Рошневі відбувся дня 4. ц. м. Серед дощевих днів, на щастя, цей день був погідний, сонячний. В год. 11. передпол. під місцевою церквою відбулася панахида за померших членів читальні. Чомусь о. декан не дозволив відправити панахиди під читальнею. Від церкви вирушив похід зорганізованого громадянства села Рошнева і довколишніх сіл (Стриганці, Побережє, Маріямпіль, Ямниця, Вільшаниця, Юріївка, Милована) на чолі з почесним комітетом (почесні члени читальні, провідники сіл і товариств та інтеліґенція округи) під читальню. Тут відбулося піднесення прапорів при звуках нац. гимну. Від читальні похід рушив на площу, де відбулася святочна академія. Свято відкрив голова читальні п. Гросберг Кирило, який повитав гостей і передав провід свята голові почесного комітету д-рові Белеєві, голові філії „Просвіти" в Тисьмениці. Хор з Рошнева під проводом дир. Пеліха відспівав просвітянський гимн. Д-р Белей виголосив привіт від філії „Просвіти" в Тисьмениці та коротку, але змістовну промову. Просвітянський організатор Н. Никифорчин відчитав привіти від Матірнього Т-ва, Повітового Кружка „Р. Ш." в Станиславові, товариств Тисьмениці, Клубовець, Милована, ЄзупоЛя та від інж. Шоха з Тисьмениці. Устно виголосили привіти: Дм. Савчак з Ямниці (за привіт приарештувала його поліція і випустила аж за інтервенцією проводу), Польний Вол. з Тисьмениці-Зарічя, Медвідь Микола з Тисьмениці-Кокора, Бараненький Мих. зі Стриганець, п. Островська — „Союза Українок" у Тисьмениці, д-р Шипітка від кружка „Р. Ш." в Тисьмениці, Н. Никифорчин від централі Т-ва „Відродження". На дальшу програму склалися: пісні хорів Рошнева, Побережа і жіночий хор з Рошнева, декламації поодинокі і збірні доросту з Рошнева і Вільшаниці під проводом п. Бацвина. Гарно випали народні танці доросту Маріямполя і Рошнева. Дефілядою учасників свята і відспіванням національного гимну закінчено святочну академію. В дефіляді взяло участь коло 1000 осіб. Свято зробило на всіх велике враження. По святі гості підкріпилися на спільнім принятті, яке зорганізував „Союз Українок". Вечором аматорські гуртки з Рошнева й Вільшаниці відіграли просвітянську інсценізацію та комедію з просвітянського життя „Лихо вчить", щоб поширити просвітянську, відродженецьку і кооперативну ідею. На закінчення відбулася народня забава.

—o—

Спорт.

ДИСКВАЛІФІКАЦІЯ ОБОРОНЦЯ УКРАЇНИ.

На засіданні „Виділу Гер і Дисципліни ЛЗОПН-у" здисквалфікували оборонця України Воробця на 2 тижні. Дисквалфікація числиться щойно від понеділка 12. ц. м. значить проти Чорних ще гратиме Воробець.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Zdzisław Stahl: POLITYKA POLSKA PO ŚMIERCI PIŁSUDSKIEGO. Lwów—Warszawa 1936.

D-r Józef Mastyński: KARTOTEKA DZIENNIKA USTAW RZ. POL. Zeszyt 6/4. Miesiące: lipiec, sierpień. Poznań, 1936. Nakładem autora.

„Słowak". ROLA SŁOWACZYZNY W MILITARNYM SOJUSZU CZECHÓW Z BOLSZEWICKĄ ROSJĄ. Odbitka z XLVII tomu 1936 r. mies. Nasza Przyszłość. Warszawa, 1936.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ gminy król. stoł. m. Lwowa. Lwów, dnia 15. września i 1. października. R. V. № 18 i 19.

NASZ WYRAZ, miesięcznik literacki młodych. Kraków, sierpień—wrzesień 1936. R. III. № 8—9.

PLON. Chorzów, październik 1936. R. III. № 10.

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Lwów, 4. października 1936. R. III. № 39.

MERKURYUSZ POLSKI ORDYNARYJNY, zał. 1661 r., wznowienia rok czwarty. Warszawa, 4. X. 1936. № 31 (129).

—o—

Листування Редакції.

Вп. П. Селезіон, Альтеттінг: Присланe використаємо з подякою. Просимо про нас не забувати й дальше. — Привіт!

Вп. Е. Т., Підгайці: Відповідь листом.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвовідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.

Калуш: „Камо грядеши?"
9. Х. Вініцій і Лігія".
10. Х. Смерть Нерона.
Креховичі:
11. Х. Голгота
Долина: „Камо грядеши?
12. Х. Вініцій і Лігія.
13. 10. Смерть Нерона.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

Тернопіль:
9. Х. Інваліди.
10. Х. Вій.
11. Х. Циганський барон.
З Тернополя іде театр до Збаража.

Великий Театр:

Пятниця, 9. Х. год. 8. веч. „На Личакові".

Субота, 10. Х. год. 8. веч. Премієра „Модні спазми", комедія Войт. Богуславського.

Неділя, 11. Х. год. 3.30 попол. „Пані презесова; год. 8. веч. „На Личакові".

Понеділок, 12. Х. год. 8. веч. „Модні спазми".

Кіна.

АПОЛЬО: „Болько й Долько" з Ад. Димшою.
АТЛЯНТИК: „Відень шаліє".
ВАНДА: „Жінки в його житті", „Жінка з оголошення".
ГРАЖИНА: „Малий моряк, „Бастер вездара".
КАСІНО: „Маєрлінг".
КОПЕРНИК: „Пастер".
МАРУСЕНЬКА: „Пастер".
МЕТРО: „Кохаю всі жінки" з Іваном Кепурою.
МІРАЖ: „Бурлака з над Волги".
МУЗА: „Серця зі сталі".
ПАКС: „Генералова дочка" та кольорові додатки
ПАЛЯС: „Ядзя" зі Смосарською.
ПАН: „Пан Твардовський".
РАЙ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Еґерт
СВІТ: „Чорна перла".
СТИЛЬОВЕ: „Кенігсмарк", ревія „З усмішкою на устах".
ТОН: „Нові Тарзанові пригоди".
УТІХА, „Небесні птахи" і ревія.
ХИМЕРА: „Гавайська цвітка".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Маріяська 5.)

„Канарійські острови".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 9. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Муз. авдиція для молоді, 17.30 Сп. речітал, 19.30 Фінал IX. Симфонії Брукнера, 20.00 Концерт військ. орх., **Братислава** (298,8) 18.10 Сп. речітал, 22.30 Концерт цитристів, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 17.10 Квінтет б-дур Моцарта, 19.20 Танці й пісні, 21.05 „Соната Ероіка" Новака, 21.35 „Біла Гора" драма А. Двожака, **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 21.45 „Мадам Фавар" ком. оп. Офенбаха (фрагм.), **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Хор, 12.00 Концерт, 20.10 Вок. муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Молодь співає, **Мінхен** (405,4) 16.50 Романт. музика, **Будапешт** (549,5) 13.00 Легка музика, 18.10 Циг. музика, 19.40 Сальон. музика, 21.00 Давня музика на давніх інструментах, **Міляно** (368,6) 13.10, 20.40 Камер. музика, 22.00 Вок. авдиція, **Рим** (426,8) 17.15 Танц. музика, 20.40 „Міс Америка" оп. Нарделія.

Субота, 10. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Хор. пісні, 18.00 Нар. пісоньки, 19.25 Веселі пісоньки, 20.05 Брікнерівський фестіваль, рел. пісні на сольові голоси, хори й орх., **Прага** (470,2) 19.55 Розр. концерт. 21.00 „Ракош-Раковці" балет Яначека, **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Легка музика, 21.00 Спів, скр., 21.45 „Ля філь де Роланд" муз. трагедія, **Білгород** (437,3) 17.20 Концерт орх., 17.30 Спів, 19.50 Сербський вечір, 21.30, 22.20 Хор, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 8.30 Веселий муз. поранок, 19.15 Камер. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Півд.-амер. нар. мельодії, **Мінхен** (405,4) 11.00, 13.15 Музика, 19.30 Мазурки Гречанінова, 20.10 „Залюблений Ваз-Ваз" оп. Вальт. Геце, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт військ. орх., 13.30 Циг. музика, 17.00 Форт. речітал, 19.00 Сальон. музика, 22.00 Концерт орх., **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 13.15 Орх. концерт, 17.15, 19.00 Легка й танц. музика, 20.45 „Ля Фіямма" оп. Респіґія, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.20 Розр. музика, 20.40 Комедії, 21.15 Орх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 9. жовтня 1936.

6.30 Раннішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для ст. дітей: Байки про звірята, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальон. музика у вик. квартету, 12.40 Не поуймо вакаційних здобутків, 12.50 Полудн. денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30, 17.15 Концерт, пісоньки, 17.00 Краса словацьких гір, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Рейд яхтом „Юнак" до Гельсінок і Таліна, 18.30 Легка музика з гр. пл., 18.40 Програмова скринька, 18.50 Чуже хвалите, свого не знаєте, 19.00 „Втеча" опов. Штрумпф-Войткевича з кн. „Паоерб Европи", 19.20 З піснею по краю, 19.45 Зза куліс опери, 20.00 „Вертер" оп. Масенета; у перерві Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.25 „Кришталь і камінь" скеч Г. Дівернов, 22.45 Легка й танц. музика.

Субота, 10. жовтня 1936.

6.30 Раннішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Популярна музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Хліборобська скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Театр Уяви для дітей: „Коник стрибунець і мурашка", 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. Концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 П. Чайковський в Італії, гр. пл., 15.50 Огляд жіночих видань, 1.060 Тіно Россі з гр. пл., 16.05 Хвилина пожежних сторожей, 16.15 Концерт капелі, Ванда Вермінська спів, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Польські думки в гр. пл., 18.35 Про методику й гигієну домашньої умової праці, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 На летовищі, 19.30 Година Фр. Руста, орх., 20.30 Літер. новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Квартет берлінського хору солістів, 21.30 Концерт Еви Бандровської-Турської (сопран), з участю орхестри, 22.15 Ложка до черевиків, гумореска, 22.30 Під знаком танцю, гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.68—89.25, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 283.10 — 281.40. Франки фр. 24.89 — 24.75, Франки швайцарські 122.45—121.65, Фунти англ. 26.08 — 26.92, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Корони данські 116.49—115.65, Корони норв. 130.98—130.00, Кор. шв. 134.53 — 133.55, Марки фінл. 11.50—11.30, Марки нім. 136 — 130, Шил. австр. 99—98. Марки нім срібні 147—141.

Акції.

Банк Польський 108, Вугіль 16.25, 16, Ліпьпоп 14.40, 15, Нэрблін 62, Островець 31.50, Стараховичі 36.25, 36.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63.05, серії 77.50, 2. ем. 64.50, 5 конв. 51.50, 52, 4 прем. дол. 47.50, 7 стаб. 49.50, 50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ГТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	23.75—24.25
Пшениця зб.	23.00—23.50
Жито I	17.00—17.25
Жито II	16.75—17.00
Ячмінь на мливо	18.75—19.00
Ячмінь паст.	18.00—18.25
Овес I не задощений	14.75—15.00
Овес I а легко задощ.	14.25—14.50
Овес II не задощ.	14.25—14.50
Овес II а легко зад.	13.50—13.75
Кукурудза краєва	15.00—15.50
Мука пш. гат. I. витяг	40.75—41.25
Мука пш. гат. I А	40.25—40.75
Мука пш. гат. I Б	39.25—39.75
Мука пш. гат. I Ц	37.78—38.25
Мука пш. гат. I Д	35.75—36.25
Мука пш. гат. II А	35.25—35.75
Мука пш. гат. II Б	34.75—35.25
Мука пш. гат. II. Ц	34.50—35.00
Мука пш. гат. II Д	33.25—34.00
Мука пш. гат. II Е	31.55—31.75
Мука пш. гат. II Ф	29.75—30.25
Мука пш. гат. II Г	27.25—27.75
Мука пш. гат. III А	21.75—22.25
Мука пш. гат. III Б	20.75—21.25
Мука пш. паст.	18.75—19.25
Мука пш. разова до 0—95 прц.	29.75—30.25
Мука жит. вит. 0—30 прц.	29.00—29.50
Мука жит. гат. I. 0—50 прц.	28.00—28.50
Мука жит. гат. II 0,65 прц.	25.50—26.00
Мука жит. II. 50—65 прц.	19.50—20.00
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	21.00—21.50
Мука житня посл. понад 65%	16.50—17.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 7. жовтня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.14 „
1 к. яєць	3.80 „

Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 7. Х. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.